

Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing

Bevoegdheidenschema 23 – Defensie

Bevoegdheidenschema Defensie

versie 2018

militaire objecten

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. Bewaken en beveiligen militair object	<p>1. Militair en burgerambtenaar in dienst van het Ministerie van Defensie, belast met het uitvoeren van de bewakings- en beveiligingstaak;</p> <p>militair, behorend tot de krijgsmacht van een vreemde mogendheid, voorzover deze militair:</p> <p>- bij zijn bewakings- en beveiligingstaak onder bevel staat van een tot de krijgsmacht van het Koninkrijk behorende militair dan wel een burgerambtenaar in dienst van het Ministerie van Defensie, en</p> <p>- door Onze Minister van Defensie is aangewezen</p>	1. art. 1 Rijkswet geweldgebruik bewakers militaire objecten	<p>1. Militaire objecten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. militaire oefenterreinen en schietterreinen; 2. militaire kazernes, legerplaatsen, mobilisatiecomplexen, forten en kampen; 3. militaire vliegbases en vlieggampen, vluchtleidings- en gevechtsleidingscentra, alsmede militaire gedeelten van civiele luchtvaartterreinen; 4. marinebases en -havencomplexen; 5. militaire werkplaatsen en onderhoudsbedrijven; 6. POMS-sites, militaire depots, magazijnen en raccordementen; 7. militaire radiostations, peilgebouwen, antenneparken, zenderparken en verbindingcentra; 8. de militaire hoofdkwartieren; 9. de steunpunten en de vitale onderdelen in gebruik bij of ten behoeve van de Kustwacht voor de Nederlandse Antillen en Aruba; 10. het NATO-grondstation te Schoonhoven; 11. de vitale onderdelen van de Defensie Pijpleidingen Organisatie; 12. overige objecten welke gebruikt worden voor:<ol style="list-style-type: none"> a. de opslag van gerubriceerde informatie ten behoeve van een krijgsmacht, of b. de opslag of aanwezigheid van voor de

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			<p>bedrijfsvoering van een krijgsmacht vitale infrastructuur of voorzieningen.</p> <p>B. Mobiele objecten</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. tactische voertuigen en mobiele wapensystemen; 2. mobiele installaties waar vitale goederen of gerubriceerd materieel of gerubriceerde documenten aanwezig zijn, zoals commandoposten en verbinding voertuigen; 3. luchtvaartuigen, in gebruik bij of ten behoeve van een krijgsmacht; 4. schepen, in gebruik bij of ten behoeve van een krijgsmacht; 5. schepen, in gebruik bij of ten behoeve van de Kustwacht voor de Nederlandse Antillen en Aruba; 6. transporten van wapens, munitie, gevaarlijke stoffen en vitale voorwerpen.
1a. Aanwijzen tijdelijk militair object	1a. Commandant Landstrijdkrachten, de Commandant Zeestrijdkrachten en de Commandant Luchtstrijdkrachten (in mandaat)	1a. art. 2. Rijksbesluit houdende aanwijzing van te bewaken en te beveiligen objecten	
2. (interne) ordehandhaving NAVO troepen in NL	2. militaire politie desbetreffende NAVO lidstaat.	2. art. 7 lid 10 <i>Agreement between the Parties to the North Atlantic Treaty regarding the Status of their Forces</i> ; in geval van <i>Host Nation Support</i> bilaterale overeenkomst met betreffende NAVO lidstaat.	

bijstand en steunverlening

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			<p>Samenwerking met Defensie is uitgewerkt in de Bestuursafspraken inzake intensivering civiel militaire samenwerking (Stcrt. 2007, 147, zie ook Kamerstukken II 2005/06, 30 300 X, nr. 106).</p> <p>Defensiepersoneel dat bijstand verleent of steunverlening biedt, staat onder gezag van het bevoegde civiele gezag (burgemeester of voorzitter veiligheidsregio).</p> <p>Zie over bijstand door Defensie verder Kamerstukken II 2011/12, 33 000 X, nr. 6.</p>
1. bijstand rampenbestrijding in bijzondere gevallen	1. verzoek voorzitter veiligheidsregio aan minister JenV, minister JenV aan minister Defensie; voorzitter veiligheidsregio informeert commissaris van de Koning	1. art. 51 Wet veiligheidsregio's (Wvr)	
2. bijstand - in bijzondere gevallen - handhaving openbare orde, strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en taken ten dienste van justitie	2. Koninklijke marechaussee en, indien dat niet mogelijk is, andere onderdelen krijgsmacht: minister JenV - overleg minister Defensie of bijstand wordt verleend, - overeenstemming minister Defensie op welke wijze bijstand wordt verleend	2. art. 57 en 58 Politiewet 2012, Regeling bijstand bestrijding luchtvaartterrorisme uitzondering: art. 14 Oorlogswet voor Nederland*	2. Voor luchtvaart en terrorismebestrijding, zie verder het schema luchtvaart.
3. inzet bijzondere bijstandseenheden	3. verzoek college van procureurs-generaal, op	3. art. 59 Pw, Regeling Dienst speciale interventies (Regeling DSI)	Zie 2.

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	aanvraag officier van justitie, aan minister JenV (in een aantal gevallen beslist de voorzitter van het college namens de minister); minister JenV beslist, hij informeert minister Defensie		
<u>4. steunverlening in het openbaar belang</u>	4. verzoek door bestuursorgaan (minister, cdK, burgemeester of dijkgraaf) aan het Landelijke Operationaal Coördinatie Centrum (LOCC), LOCC stuurt aanvraag naar het Defensie Operatie Centrum (DOC), minister Defensie beslist	4. Regeling militaire steunverlening in het openbaar belang (Stcrt. 2014 Nr. 15202)	4. Steunverlening is niet gebaseerd op een wet in formele zin; het betreft situaties die vallen buiten het verlenen van bijstand. De regeling geldt alleen voor het land Nederland, niet voor andere landen in het Koninkrijk of voor het buitenland. Zie de regeling voor voorwaarden voor toepassing.

stralingsincidenten

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. bevelen aan beheerder van categorie A-(defensie)object	1. minister van Defensie in overeenstemming minister van lenM en minister van JenV	1. 48 lid 1 Kernenergiewet	Waaronder nucleair aangedreven schepen.

Noordzee, zeescheepvaart en binnenvaart

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. maatregelen bij ongevallen met Nederlandse oorlogsschepen en Nederlandse militaire luchtvaartuigen	1. minister van Defensie na overleg met minister IenM en ministers wie het mede aangaat	1. art. 37 lid 3 Wet bestrijding maritieme ongevallen	.

luchtvaart

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. verkeersaanwijzing 'luchtverkeersdienstverlening'	1c. minister van Defensie, voor deze het <i>Air Operations Control Station</i> Nieuw Milligen (AOCS Nieuw Milligen), naast militair luchtverkeer: burgerluchtverkeer in de militaire delen van het Nederlandse luchtruim	1c. art. 5.13 Wet luchtvaart, Regeling luchtverkeersdienstverlening	.
2a. sluiten luchtruim voor burgerluchtverkeer	2a. minister Defensie t.a.v. bij regeling of bij aanwijzing	2a. regeling: art. 5.10 lid 2 Wet luchtvaart; aanwijzing, zie 2b	.
2b. aanwijzing aan LVNL			5. Het geven van aanwijzingen is niet expliciet geregeld voor de relatie met Eurocontrol (en zal dus in voorkomend geval moeten worden gebaseerd op ongeschreven noodrecht), vgl. de verdergaande bepaling over 'conflict of oorlog', en 'crisis of nationale noodtoestand' (art. 9 lid 3, oorspronkelijk art. 33, inzake het tijdelijk terugnemen van de verantwoordelijkheid voor de luchtverkeersdienstverlening) in het Internationale Verdrag tot samenwerking in het

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			<p>belang van de veiligheid van de luchtvaart „EUROCONTROL”, 13 december 1960, Trb. 1961, 62, geconsolideerde versie Trb. 1998, 258.</p> <p>Vgl. art. 89 (war and emergency conditions) Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart, Chicago 1944.</p> <p>Vgl. art. 13 (vrijwaring) Verordening (EG) nr. 549/2004, kaderverordening gemeenschappelijk Europees luchtruim, Pb. 2004, L 96/1, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1070/2009, Pb. 2009, L 300/34.</p> <p>Hoofdstuk 9 Wet luchtvaart maakt een onderscheid tussen bijzondere omstandigheden (art. 9.1) en buitengewone omstandigheden. Bijzondere omstandigheden dienen te worden gelezen als buitengewone omstandigheden, waarbij de bepaling vormvrij in werking wordt gesteld (geen KB).</p>
2b1. m.b.t. verzorgen luchtverkeersbeveiliging	2b1. minister I&M in overeenstemming met minister JenV en minister Defensie	2b1. art. 9.1 Wet luchtvaart	
2b2. in concrete gevallen (bijv. indien een maatregel nodig is die de LVNL zelf niet kan treffen, maar slechts na een bevel daartoe, zoals het niet toelaten van een vliegtuig dat voldoet aan alle eisen)			

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	2b2a. minister I&M; indien het besluit mede betrekking heeft op militaire luchtvaart, in overeenstemming met minister Defensie	2b2b. art. 9.3* juncto 1.4 Wet luchtvaart	
	2b2b. minister Defensie, eerst minister I&M verzoeken om aan Defensiebehoefte te voldoen, tenzij dringende omstandigheden	2b2b. art. 9.4* juncto 9.7 Wet luchtvaart	
<u>3. vervoerplicht</u>			3. De Vervoersnoodwet is niet van toepassing op luchtvaart; in plaats daarvan geldt de genoemde luchtvaartwetgeving. Een vervoerplicht is een vordering van een dienst: een 'opgelegd publiekrechtelijk contract'; daarmee kan degene aan wie de plicht wordt opgelegd zich beroepen op overmacht jegens contractpartners.
	3a. minister I&M aan houders luchtvaartuigen	3a. art. 58 Luchtvaartwet*	
	3b. minister Defensie aan houders luchtvaartuigen, eerst minister I&M verzoeken om aan Defensiebehoefte te voldoen, tenzij dringende omstandigheden	3b. art. 59 lid 2 juncto 61a Luchtvaartwet*	
<u>4. opdracht geven aan houders bewijs van bevoegdheid (brevet)</u>	4. minister Defensie aan houders van een brevet e.d., eerst minister I&M verzoeken	4. art. 61 juncto 61a Luchtvaartwet*	4. Dit is een voorbeeld van arbeidsplicht. De in art. 61 Luchtvaartwet genoemde amvb is nog niet tot stand gekomen.

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
en aan personen behorende tot bij amvb aan te wijzen categorieën personeel werkzaam t.b.v. luchtvaart	om aan Defensiebehoefte te voldoen, tenzij dringende omstandigheden		Ten aanzien van art. 61a: de minister van I&M beschikt niet zelf over een vergelijkbare bevoegdheid. Betrokkenheid van I&M via art. 61a heeft de vorm van het maken van afspraken (Kamerstukken II 2003/04, 29 514, nr. 3, p. 21).
<u>5. vervoer gevaarlijke stoffen:</u> verbod vervoer; zie ook onder verkeer.	5. minister Defensie	5. Besluit vervoer gevaarlijke stoffen door de lucht met militaire luchtvaartuigen	
<u>6. afwijken van het bij of krachtens de Luchtvaartwet bepaalde t.a.v. <u>militaire luchtvaartuigen en de leden van hun bemanning</u></u>	6. minister Defensie	6. art. 59 lid 1 juncto 61a Luchtvaartwet*	6. Ten aanzien van toepassing van art. 61a, zie hierboven: vervoer, toelichting bij 3.

infrastructuur

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<u>1a. vorderen beschikbaarstelling</u> luchthavens c.a. ten behoeve van de krijgsmacht	1. minister Defensie, eerst minister I&M verzoeken om aan Defensiebehoefte te voldoen, tenzij dringende omstandigheden	1a. art. 59 lid 3 juncto 61a Luchtvaartwet*	1. Ten aanzien van toepassing van art. 61a, zie hierboven: vervoer, toelichting bij 3. In aanvulling daarop: de minister van I&M kan ook de Vorderingswet toepassen, zie hierna onder vordering algemeen.

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1b. <u>aanwijzing</u> m.b.t. beheer en gebruik etc. van luchthaven c.a.			
2. afwijken van het bij of krachtens de Luchtvaartwet bepaalde t.a.v. <u>militaire luchthavens</u>	2. minister Defensie	2. art. 59 lid 1 juncto 61a Luchtvaartwet*	2. Ten aanzien van toepassing van art. 61a, zie hierboven: vervoer, toelichting bij 3.

biologische agentia

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. verbieden ontwikkeling, productie, in voorraad hebben, verwerving of bezit van biologische agentia, indien minister reden heeft om aan te nemen dat deze geëigend zijn om als strijdmiddel te worden gebruikt	1. minister van EZ of minister van VWS in overleg met minister van EZ, in overeenstemming met minister van Defensie	1. art. 2. Uitvoeringswet Verdrag biologische wapens	1. vergelijk de Uitvoeringswet verdrag chemische wapens

militaire taak (zie voor luchtvaart hierboven)

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<u>1. logistiek</u>			

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<p>1a. transport</p> <p>1a1. transport (weg, spoor, binnenvaart; incl. beheer en verkeer):</p> <ul style="list-style-type: none"> - vervoerplicht - invoering vergunningstelsel - meldingslicht houders vervoermiddelen, - onderhoud e.d. vervoermiddelen - verplaatsing vervoermiddelen - registratie en behoud vervoermiddelen - aanwijzingen beheerders infrastructuur 	<p>1a1a. minister I&M en minister Defensie gezamenlijk ter uitvoering van militaire taak (bij geen overeenstemming: minister Defensie)</p>	<p>1a1. Vervoersnoodwet*</p>	<p>1a1. De Inkwartieringswet is verouderd, niet afgestemd op de in 2005 gemoderniseerde Vervoersnoodwet. In plaats van de Inkwartieringswet dient de Vervoersnoodwet te worden toegepast.</p> <p>Art. 24 Inkwartieringswet kan vormvrij worden toegepast. De titel van hoofdstuk II Inkwartieringswet geeft aan dat het niet om buitengewone bevoegdheden zou gaan, maar deze vordering is een noodbevoegdheid: een vordering is een eenzijdige rechtshandeling, niet gebaseerd op een overeenkomst met inwoners die vrijwillig inkwartiering en onderhoud ter beschikking stellen en waartoe een schikking is getroffen.</p>
	<p>1a1b. vervoerplicht bij toepassing Inkwartieringswet: burgemeester op aanvraag van daartoe door minister Defensie aangewezen militairen; rechtstreekse vordering door daartoe door minister Defensie aangewezen officieren</p>	<p>1a1b. art. 24 en 28* Inkwartieringswet</p>	
		<p>- art. 13 Vervoersnoodwet*</p>	
<p>- afwijking normaal geldende verkeersvoorschriften</p>		<p>- art. 4 lid 3 en 5 Wegenverkeerswet 1994*</p>	<p>- Art. 4 lid 3 Wegenverkeerswet 1994 eist een KB bovenop het KB inwerkingstelling (art. 3); combinatie in één KB is mogelijk.</p>
<p>- afwijking certificaatsverplichting rij-instructeurs</p>	<p>- bij Koninklijk besluit of door militair gezag (zie hierna</p>	<p>- art. 8b Wet rijonderricht motorrijtuigen 1993*</p>	<p>- Vgl. het verschil tussen art. 8 en art. 8b Wet rijonderricht motorrijtuigen 1993.</p>

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	toelichting bij 1a4)		
1a2. transport (havens) - aanwijzingen gebruik havens - toegang, verkeer binnen, verlaten	1a2. minister I&M en minister Defensie gezamenlijk ter uitvoering van militaire taak (bij geen overeenstemming: minister Defensie)	1a2. art. 6, 8 Havennoodwet*	
1a3. transport (scheepvaart) vordering transport	1a3. - minister I&M, zie schema Noordzee, zeescheepvaart, havens - burgemeester op aanvraag van daartoe door minister Defensie aangewezen militairen; rechtstreekse vordering door daartoe door minister Defensie aangewezen officieren	- art. 24, 28* Inkwartieringswet	1a3. Toepassing Inkwartieringswet: deze wet beperkt zich formeel niet tot binnenvaart. Deze wet is evenwel ongeschikt voor toepassing op zeeschepen. In plaats van de Inkwartieringswet dient de Rijkswet noodvoorzieningen scheepvaart te worden toegepast. Zie ook de toelichting bij 1a1.
1a4. transport (scheepvaartverkeer) - toepassing bevoegdheden ex Scheepvaartverkeerswet t.b.v. uitwendige veiligheid (defensie) - geen toepassing van hetgeen krachtens art. 4-13 Scheepvaartverkeerswet t.a.v. schepen of andere vaartuigen, welke in gebruik zijn voor de uitvoering van de militaire taak - ordening scheepvaartverkeer op scheepvaartwegen - maatregelen registerloodsen	1a4. - bij wet - bij wet (amvb)	- art. 38 lid 1 Scheepvaartverkeerswet* - art. 38 lid 2 Scheepvaartverkeerswet* - art. 39 Scheepvaartverkeerswet - art. 53 Loodsenwet	1a4. Militair gezag is een vorm van militair bestuur, ingesteld o.g.v. de Oorlogswet voor Nederland. Dat is alleen mogelijk ten tijde van de beperkte of algemene noodtoestand.

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	- militair gezag - militair gezag		
1a5. transport (luchtvaart) - vervoerplicht - aanwijzingen beheer en gebruik luchthavens - opdrachten aan personeel	1a5b. vervoerplicht bij toepassing Inkwartieringswet: burgemeester op aanvraag van daartoe door minister Defensie aangewezen militairen; rechtstreekse vordering door daartoe door minister Defensie aangewezen officieren	1a5b. art. 24 en 28* Inkwartieringswet	1a5. De Inkwartieringswet heeft ook betrekking op luchtvaart. Deze wet is evenwel verouderd, niet afgestemd op de in 2005 gemoderniseerde Luchtvaartwet en Wet luchtvaart. In plaats van de Inkwartieringswet dient de Luchtvaartwet te worden toegepast. Zie verder schema luchtvaart. Zie ook de toelichting bij 1a1.
1a6. transport (luchtverkeer) - aanwijzingen aan Luchtverkeersleiding Nederland	1a6. minister Defensie via minister I&M	1a6. hfdst. 9 Wet luchtvaart*	1a6. Zie verder schema luchtvaart.
1a7. transport gevaarlijke stoffen - afwijken, tijdelijk vervangen wetgeving	1a7. minister Defensie	1a7. art. 60 Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs)*	1a7. Art. 27 en 29 Wvgs geldt in normale omstandigheden (routing gevaarlijke stoffen).
1b. prestaties t.b.v defensie			1b. De Inkwartieringswet is verouderd, niet afgestemd op de in 2005 gemoderniseerde Distributiewet. In plaats van de Inkwartieringswet dient de Distributiewet te worden toegepast. Art. 27 Inkwartieringswet kan vormvrij worden toegepast, maar is een noodbevoegdheid, zie toelichting bij 1a1.

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1b1. prestatieplicht (winnen, vervaardigen, bewerken, verwerken, herstellen, leveren, of andere handelingen)	1b1. minister EZK en minister Defensie gezamenlijk ter uitvoering van militaire taak (bij geen overeenstemming: minister Defensie)	1b1. art. 10a, 10c Distributiewet*	
1b2. leveranties (roerende zaken)	1b2. - burgemeester op aanvraag van daartoe door minister Defensie aangewezen militairen; - rechtstreekse vordering door daartoe door minister Defensie aangewezen officieren - algemene vordering van alle inwoners door minister Defensie	1b2. art. 27, 28*, 35* Inkwartieringswet	
1c. inkwartiering en onderhoud			
1c1. inkwartiering en onderhoud	1c1. idem	1c1. hfdst. II afd. 2, art. 28*, 35* Inkwartieringswet	1c1. Zie toelichting bij 1a1 voor zover sprake is van vordering.
1c2. geen toepassing warenwetgeving t.a.v. voor militair gebruik bestemde waren	1c2. minister Defensie	1c2. art. 2a Warenwet*	
1d. vordering en onteigening algemeen:			
1d1. vordering (eigendom of gebruik, m.u.v. zeeschepen)	1d1a. minister Defensie	1d1a. art. 3a* en 23 Vorderingswet	1d1a. Zie ook schema schaarste algemeen.
	1d1b. militair gezag	1d1b. art. 18 Oorlogswet voor Nederland*	1d1b. Militair gezag, zie toelichting bij 1a4.

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1d2. onteigening	1d2. hoogste militaire autoriteit ter plaatse aanwezig	1d2. art. 76a bis Onteigeningswet*	1d2. Dit kan ook betrekking hebben op onroerende zaken, anders dan leveranties o.g.v. de Inkwartieringswet. Onteigening is een vorm van vordering, nl. de vordering van het eigendomsrecht.
1e. verbieden/beperken toegang, gebruik van gebouwen, verblijfplaatsen, terreinen	1e. minister Defensie of tijdens beperkte of algemene noodtoestand het militair gezag	1e. art. 10 Oorlogswet voor Nederland*	
1f. terreinen, opstellen, spoorweginfrastructuur	1f. militair gezag	1f. art. 16, 17 Oorlogswet voor Nederland*	
1f1. wegruimen			
1f2. veranderingen terreinen, opstellen			
1f3. onbruikbaar maken spoorweginfrastructuur			
1g1. aanwijzingen aan aanbieders van openbare telecommunicatie-netwerken, openbare telecommunicatiediensten, huurlijnen en aan gebruikers van frequentieruimte	1g1. minister EZK in overeenstemming minister Defensie indien met toepassing van de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden bepalingen uit de Oorlogswet voor Nederland in werking zijn gesteld	1g1. art. 14.3 Telecommunicatiewet	
1h1. aanwijzingen postvervoer	1h1. minister EZK in overeenstemming minister Defensie indien met	1h1. art. 70* en 69 Postwet 2009	

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	toepassing van de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden bepalingen uit de Oorlogswet voor Nederland in werking zijn gesteld		
1h2. maatregelen t.a.v. post, postdienst	1h2. militair gezag	1h2.art. 31, 32 Oorlogswet voor Nederland* jo art. 71 lid 2 Postwet 2009	Zie 1g2.
2. burgers		2. hfdst. II Oorlogswet voor Nederland*	
2a. inlichtingen	2a-c. minister Defensie of tijdens beperkte of algemene noodtoestand het militair gezag		2a-t1. Militair gezag, zie toelichting bij 1a4.
2b. vertoeven in open lucht			
2c. toegang, verkeer binnen, verlaten van gebieden			
2d. verordenende bevoegdheid	2d-s. militair gezag		
2e. inleveren wapens, gevaarlijke stoffen			
2f. arbeid t.b.v. krijgsmacht			
2g. afwijken bepalingen arbeidsduur, arbeidsomstandigheden en milieu			
2h. lijkbezorging			

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
2i. poststukken, bericht via telecommunicatie, zie hiervoor 1g2, 1h2			
2j. beperking / verbod inhoud geschriften e.d.			
2k. verbod vertoningen			
2l. inlijving			
2m. vergunningstelsel samenkomsten, vergaderingen			
2n. onderzoek kleding en lichaam			
2o. elke plaats betreden			2o. Zie ook art. 42 lid 2 en 3, art. 51 lid 2 Inkwartieringswet.
2p. inbeslagname voorwerpen			
2q. verblijf in gebied van bepaalde personen			
2r. wijziging plaats vrijheidsbeneming			
2s. interneren			
2t. ontruimen gebieden, niet-verlaten van gebieden	2t1. militair gezag		
	2t2. minister Defensie en minister JenV gezamenlijk	2t2. art. 2a Wet verplaatsing bevolking*	

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<u>3. civiel gezag</u>		3. art. 14, 27, 28, 29, 30 Oorlogswet voor Nederland*	3. Militair gezag, zie toelichting bij 1a4.
3a. invoeren van bijstand door KMar en overige onderdelen krijgsmacht door burgemeester en commissaris van de Koning	3a. verzoek aan minister Defensie of militair gezag		
3b. opdrachten organen burgerlijk gezag m.u.v. leden hoge colleges van staat, ministers, rechters	3b-c. militair gezag		
3c. overname bevoegdheden burgemeester en commissaris van de Koning inzake brand, rampenbestrijding en openbare orde			
<u>4. inundatie</u>	4. minister Defensie of door hem gemachtigde militaire autoriteit	4. Wet militaire inundatiën*	
<u>5. aanwijzing en optreden rijksheren,</u> vertegenwoordiging minister in regionaal beleidsteam; uitoefenen van noodbevoegdheden namens de minister		5. - art. 27 Vervoersnoodwet en Aanwijzingsbesluit noodwetgeving Infrastructuur en Milieu - art. 22 Havennoodwet en ibidem - art. 10b Distributiewet - art. 16 Prijzennoodwet en Aanwijzingsbesluit economische noodwetgeving (toepassing Vorderingswet)	5. Rijksheren zijn vertegenwoordigers van de minister in de regio. Aanwijzing vindt plaats in de preparatiefase. De aanwijzing van rijksheren op grond van de Distributiewet heeft nog niet plaatsgevonden.
	5a. aanwijzing: regering, bij amvb		

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	5b. optreden: krachtens algemeen mandaat of mandaat voor een bepaald geval door minister Defensie		
6. <u>bescherming cultureel erfgoed</u> ten tijde van gewapend conflict, zie schema cultureel erfgoed			

defensiepersoneel

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. <u>militaire dienst</u>			
1a. oproep dienstplichtigen in buitengewone omstandigheden	1a. minister Defensie	1a. art. 19 Kaderwet dienstplicht*	
1b. inlijving krijgsmacht	1b. militair gezag	1b. art. 37 Oorlogswet voor Nederland*	1b. Militair gezag, zie hierboven onder militaire taak, toelichting bij 1a4.
2. <u>medisch wetenschappelijk onderzoek</u>			
wijziging procedure toetsing wetenschappelijk onderzoek naar de bescherming tegen de omstandigheden waaraan militair personeel bij operationele inzet kan worden blootgesteld, voorzover de proefpersonen behoren tot het militair personeel	2. minister VWS in overeenstemming minister Defensie	2. art. 32 Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen*	

BES eilanden (Bonaire, Sint Eustatius en Saba)

Voor de BES eilanden geldt specifieke wetgeving.

Ter vergelijking zij hier vermeld:

- Dienstplichtwet BES

*) Inwerkingstelling bij koninklijk besluit, hetzij separaat, hetzij nadat de beperkte of algemene noodtoestand is afgekondigd (Coördinatiewet uitzonderingstoestanden), tenzij urgentie onverwijld inwerkingstelling noodzakelijk maakt (dan: o.g.v. ongeschreven recht). De Coördinatiewet uitzonderingstoestanden geldt niet voor rijkswetgeving.

Art. 69 Oorlogswet voor Nederland is abusievelijk niet aangepast bij wijziging van deze wet in 1997, zodat de noodbepalingen zowel in werking moeten treden (art. 69) als in werking moeten worden gesteld (art. 1).

Art. 32 Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen is abusievelijk nog niet in werking getreden en dient bij toepassing zowel in werking te treden als in werking te worden gesteld conform art. 31.

NB 1. De Wet medewerking verdedigingsvoorbereiding en de Wet beschikbaarheid goederen hebben betrekking op de preparatiefase.

NB 2. De Wet behoud scheepsruimte 1939 heeft geen betekenis naast de Vervoersnoodwet. De aangekondigde intrekking van deze wet bij modernisering van de rijksnoodwetgeving heeft nog niet plaatsgevonden (Kamerstukken II 2003/04, 29 514, nr. 3, p. 15). Bij de Rijkswet aanpassing rijkswetten aan de oprichting van de nieuwe landen (Stb. 2010, 339) is deze wet evenwel niet ingetrokken. In plaats daarvan is deze wet aangepast in die zin dat de Wet behoud scheepsruimte 1939 nu geen rijkswet meer is, maar een Nederlandse wet (art. 3.6 en 3.7).

Colofon

Titel: Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing /bevoegdhedenschema
Datum: Mei 2018
Status: Definitief
Versie: Derde druk
Auteurs: Merijn ten Dam
Projectleider: Oscar Koebrugge
Omslag: Rob Kruitwagen
Copyright: IFV en provincie Noord-Holland
Eindverantwoordelijk: IFV, afd. Onderzoek en kennisdocumenten

Alle rechten voorbehouden. Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan, mits deze uitgave als bron wordt vermeld. Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan de samensteller geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade, die zou kunnen voortvloeien uit enige fout of onzorgvuldigheid, die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
T 026 355 24 00
www.ifv.nl

Instituut Fysieke Veiligheid

Het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) draagt bij aan een veilige samenleving door het versterken van de veiligheidsregio's en hun partners bij het professionaliseren van hun taken. Wij ontwikkelen en delen relevante kennis, wij hebben expertise voor het verwerven en beheren van gemeenschappelijk materieel en wij adviseren de betrokken besturen.

Ons motto hierbij is: signaleren en verbinden.

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
026 355 24 00
www.ifv.nl

